

VJEČNA DVOJBA: KAKO OD PROPADANJA SPASITI I OŽIVJETI LADANJSKU KULTURU RIJEKE DUBROVAČKE

Ima li novog života za stare ljetnikovce?

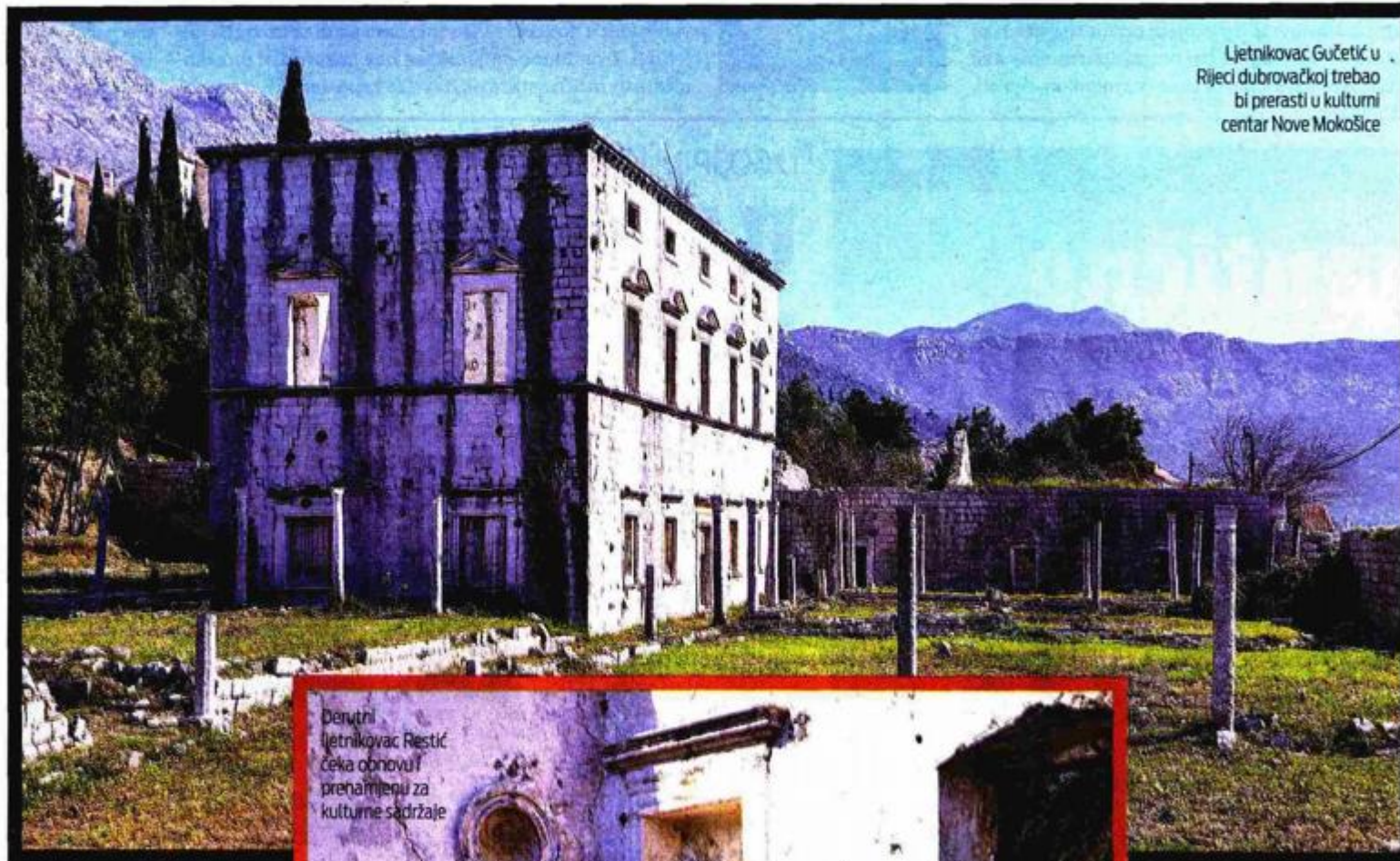
Piše: Gabrijela Bijelić
 Foto: Tonči Plazibat/Cropix

Od ovog ljeta Grad Dubrovnik uvodi turističke obilaske triju obnovljenih ljetnikovaca Rijeke dubrovačke, Stay i Kaboga u Batahovini i Sorkočević u ACI marini Komolac. Dogovori s Hrvatskim restauratorskim zavodom koji upravlja Stayem i Ivom Felnerom, potomkom plemićke obitelji Kaboga, zaslužnim za obnovu Kaboge upravo su u tijeku, a gradonačelnik Vlahušić predsjednici uprave ACI-a Doris Peručić uputio je dopis kojim potvrđuje namjeru Grada Dubrovnika da preuzme vlasništvo nad ljetnikovcem u sklopu Marine Miho Pracat.

Gučetić i Restić za kulturu

Sljedeći korak nakon uvođenja ture "Ljetnikovci Rijeke dubrovačke" bilo bi objedinjavanje većine ladanjskih objekata pod kapom Dubrovačkih muzeja, gradske ustanove u kulturi koja bi ubuduće skrblila o kulturnoj baštini zaljeva Omble. Za obnovu i revitalizaciju objekata Grad Dubrovnik računa i na dio od 35 milijuna kuna koliko planira uprihoditi u proračun nakon preuzimanja upravljanja gradskim zidinama.

Na vrhu popisa spomenika ladanjske arhitekture predviđenih za spašavanje i prenamjenu dva su renesansna rezidencijalna objekta, Gučetić-Lazarević ispod Nove

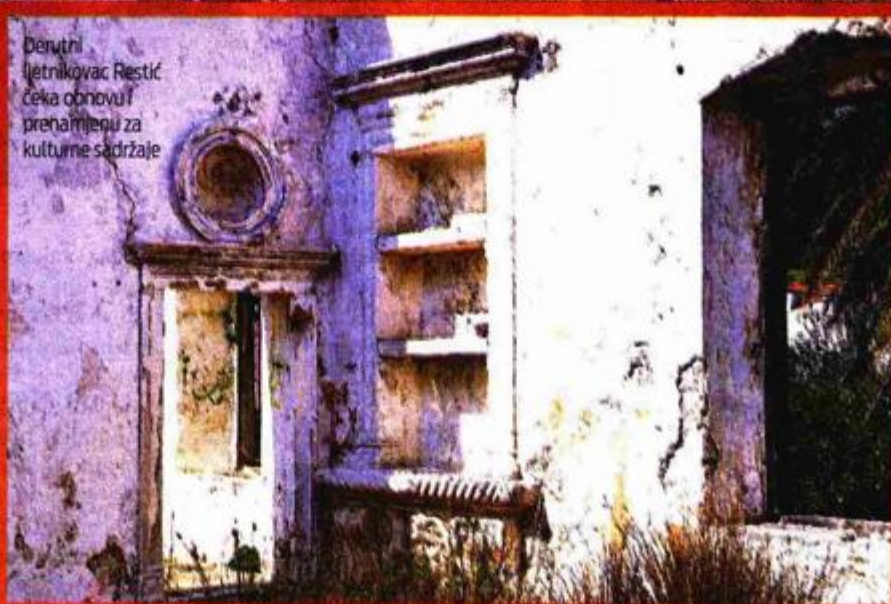

Ljetnikovac Gučetić u Rijeci dubrovačkoj trebao bi prerasti u kulturni centar Nove Mokošice

Mokošice i Restić u Rožatu. Ta dva trošna ljetnikovca su u stopostotnom gradskom vlasništvu, pa nema prepreka za njihovu obnovu i otvaranje za društvene sadržaje.

Ljetnikovac Gučetić-Lazarević postat će ljetni kulturni centar naselja Mokošica, gdje bi se odigravale kino-projekcije, kreativne radionice i književne večeri. Slična je namjena predviđena i za Restić koji bi oživio kulturnu scenu Rožata i okolnih naselja. U ovom trenutku priprema se dokumentacija za sanaciju ljetnikovaca do kojih je osiguran pristup uređenjem okoliša – isti-

Derutni ljetnikovac Restić čeka obnovu i prenamjenu za kulturne sadržaje

Obnovljeni ljetnikovci Stay, Kaboga i Sorkočević trebali bi postati dio turističke ture, dok bi derutni dvorci Gučetić i Restić u gradskom vlasništvu trebali prerasti u kulturna središta Nove Mokošice i Rožata

3 obnovljena ljetnikovca zaljeva. Omble otvaraju se za posjet turistima

2 derutne rezidencije dubrovačke vlastele postaju kulturna središta

65 ljetnikovaca ima od Konavala do Elafita

DOMAĆE JE DOMAĆE

Ne dajmo Sorkočević strancu

Kada je Marina Dubrovnik u studenom 1990. godine vlastitom odlukom postala dio sustava ACI Marina, kao samostalna jedinica hotelskog poduzeća Dubrovnik i ljetnikovac Sorkočević je prešao u vlasništvo ACI-a besplatno. Kako objekt još nije obnovljen i ne služi svrsi kojoj je služio prije rata, gradonačelnik Vlahušić misli da bi ga trebalo vratiti gradu.

S obzirom da je ACI komercijalna kompanija, u bližoj ili daljoj budućnosti pojavit će se tema njezine cjelovite ili parcijalne privatizacije. Zbog toga bi ljetnikovac mogao postati privatnom imovinom nekog stranca. Sličan slučaj imali smo sa privatizacijom Atlasa kada su najvrednije nekretnine na Pilama, žičara i zgrada tik do Crkve svetog Vlahu zauvijek izgubile javnu funkciju te su danas komercijalni objekti stranog vlasnika. Takav bismo scenarij htjeli izbjeći u ovom slučaju – istaknuo je u dopisu direktorici Peručić gradonačelnik. Dodao je da bi Grad, preuzevši titular vlasništva, ustupio ljetnikovac na dugogodišnje korištenje ACI-u koji bi ga lakše mogao obnoviti i pretvoriti u ekskluzivan prostor.

ču iz gradske uprave. Na upit zašto posredstvom razvojne dubrovačke razvojne agencije DURA dosad nisu aplicirali na novac iz EU fondova za obnovu ljetnikovaca, iz Grada kažu kako prvo treba izraditi cjelovit projekt obnove i ponuditi arhitektonsku rješenja za objekte u neupitnom vlasništvu Grada.

Španjolci ad acta

U međuvremenu je zapelo i s inicijativom španjolskog konzorcija "Summum design" koji je posredstvom DURA-e kroz tzv. Okvirni plan za stvaranje hotelskog lanca putem obnove i adap-

tacije povijesnih zdanja u Dubrovniku planirao obnoviti 23 ruševna ljetnikovca i vile u Dubrovniku i okolici. Predstavnici triju tvrtki - članica konzorcija, "Transmadrid", "Rusticae" i "Estudio Lanzarote", prije nekoliko godina dubrovačkim vlastima predstavili su studiju obnove ljetnikovaca, pilot-projekta koji su poduprla hrvatska ministarstva turizma i kulture. No, nakon početnog zanimanja, gradska uprava napustila je španjolski model komercijalizacije ljetnikovaca i prepustila ga na izbor privatnim vlasnicima ladanjskih objekata:

- Ako netko želi obnoviti ljetnikovac, a nema novac, može na ovaj način pronaći investitora i kasnije ostvariti prihod od iznajmljivanja turistima – smatraju u Gradu Dubrovniku. Pritom se očito pozivaju na praksu Velike Britanije i drugih zapadnih zemalja gdje nije rijetkost da plemićke obitelji ulagače u obnovu pronađu u državnom ili poduzetničkom sektoru i zatim s njima dogovore buduće korištenje objekta, za turističke svrhe, muzeji ili galeriju.

Budući da kod nas te ideje nisu ni u poveljama, oronula pročelja, ruševna krovšta i u korov

obrasli mediteranski vrtovi još će dugo biti slika većine od 65 bivših rezidencija dubrovačke vlastele, koliko ih je prema evidenciji Ministarstva kulture RH registrirano na širem dubrovačkom području. Od spomenutog broja, 44 objekta su pod preventivnom zaštitom konzervatorske službe Ministarstva kulture koja načelno podupire obnovu ladanjske arhitekture od Konavala i Rijeke dubrovačke do Elafita. Na terenu su pomaci jedva vidljivi, a kao izlika se najčešće izvlači stari argument nesredjenih imovinsko-pravnih odnosa.